

Viisasta liiketoimintaa kiertotaloudesta

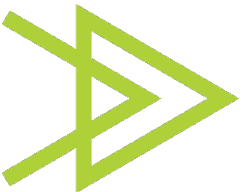
Webinaari 28.1.

CICAT2025, BusinessFinland ja Sitra yhteistyössä

CICAT ➤➤2025

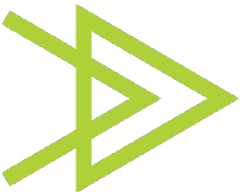
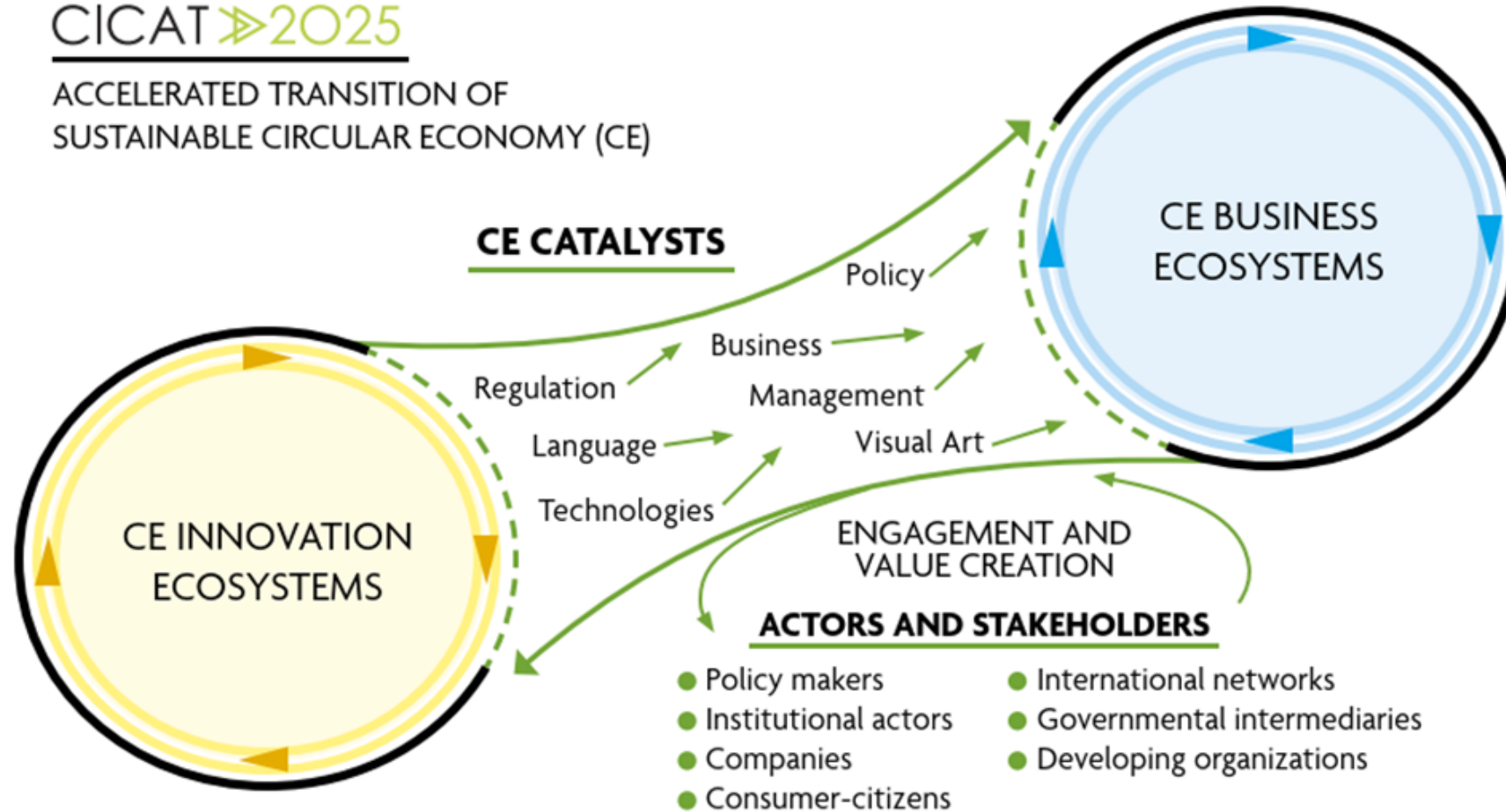
Kiertotalous liiketoimintana

- Kiertotalousliiketoiminta tavoittelee ympäristöllisesti kestävämpää liiketoimintaa, sen tulee olla kuitenkin myös taloudellisesti kestävämpää.
- Kiertotalousliiketoiminta ei ole
 - Yksi yhtenäinen liiketoiminnan tyyppi, vaan vaihtelee materiaaleista palveluihin
 - Erillinen liiketoiminnan tyyppi; kiertotalousliiketoiminnan tulisi olla perusliiketoimintaa
- Cirkulaarinen, kiertoja sulkeva tai materiaalia vähentävä kiertotalousliiketoiminta toimii erilaisella logiikalla kuin lineaarinen liiketoiminta; olemme osin vasta harjoittelemassa tätä uutta logiikkaa.
- Olemme CICAT2025:ssä tutkineet ns. kiertotalouden liiketoiminnan "katalyyttejä", jotka tukevat yritystä sen kiertotalousliiketoiminnassa

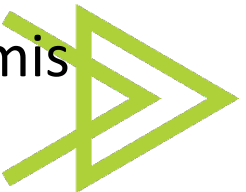
CICAT »2025

ACCELERATED TRANSITION OF
SUSTAINABLE CIRCULAR ECONOMY (CE)

Aiheina tänään

- **Motivaatio** – Mikä motivoi yritystä kiertotalousliiketoimintaan (Mira Valkjärvi)
- **Strategia** – Miten kiertotalous näkyy yritysten strategioissa (Jenni Kaipainen)
- **Arvonluonti** kiertotaloudessa
 - Millä logiikoilla yritys voi luoda arvoa kiertotaloudesta, ns. **arvonluontilogiikat** (Valtteri Ranta)
 - Mitä asiakas saa kiertotalousratkaisusta - **asiakashyödyt** (Leena Aarikka-Stenroos)
- **Digitalisaation hyödyntäminen** kiertotaloudessa ja asiakasarvon luomisessa (Sami Rusthollkarhu ja Valtteri Ranta)
- Kiertotalous ja **kansainvälistyminen** - Kiertotalous on erilaista globaalisti - mitä yrityksen on hyvä tietää muiden maiden kiertotaloudesta (Valtteri Ranta)
- **Rahoitus** Mitä erityistä tiedämme kiertotalousliiketoimintaan siirtymisen tukemisesta ja mahdollistamisesta rahoituksella (Leena Aarikka-Stenroos)

Puhujina tänään

Leena Aarikka-Stenroos
Tampereen yliopisto
Tuotantotalous

Jenni Kaipainen
Tampereen yliopisto
Tuotantotalous

Sami Rusthollkarhu
Tampereen yliopisto
Tuotantotalous

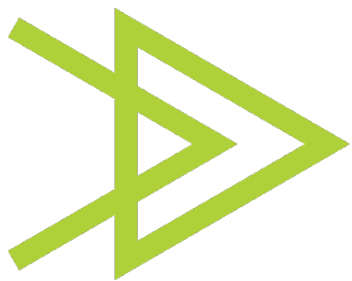

Mira Valkjärvi
Turun yliopisto
Johtaminen & organisointi

Valtteri Ranta
Tampereen yliopisto
Tuotantotalous

Motivaatiosta strategiaan

Mikä motivoi siirtymää kohti kiertotaloutta?

Sisäiset

Ideologia

Edelläkävijyys

Järkevyys

Kannattavuus

Ulkoiset

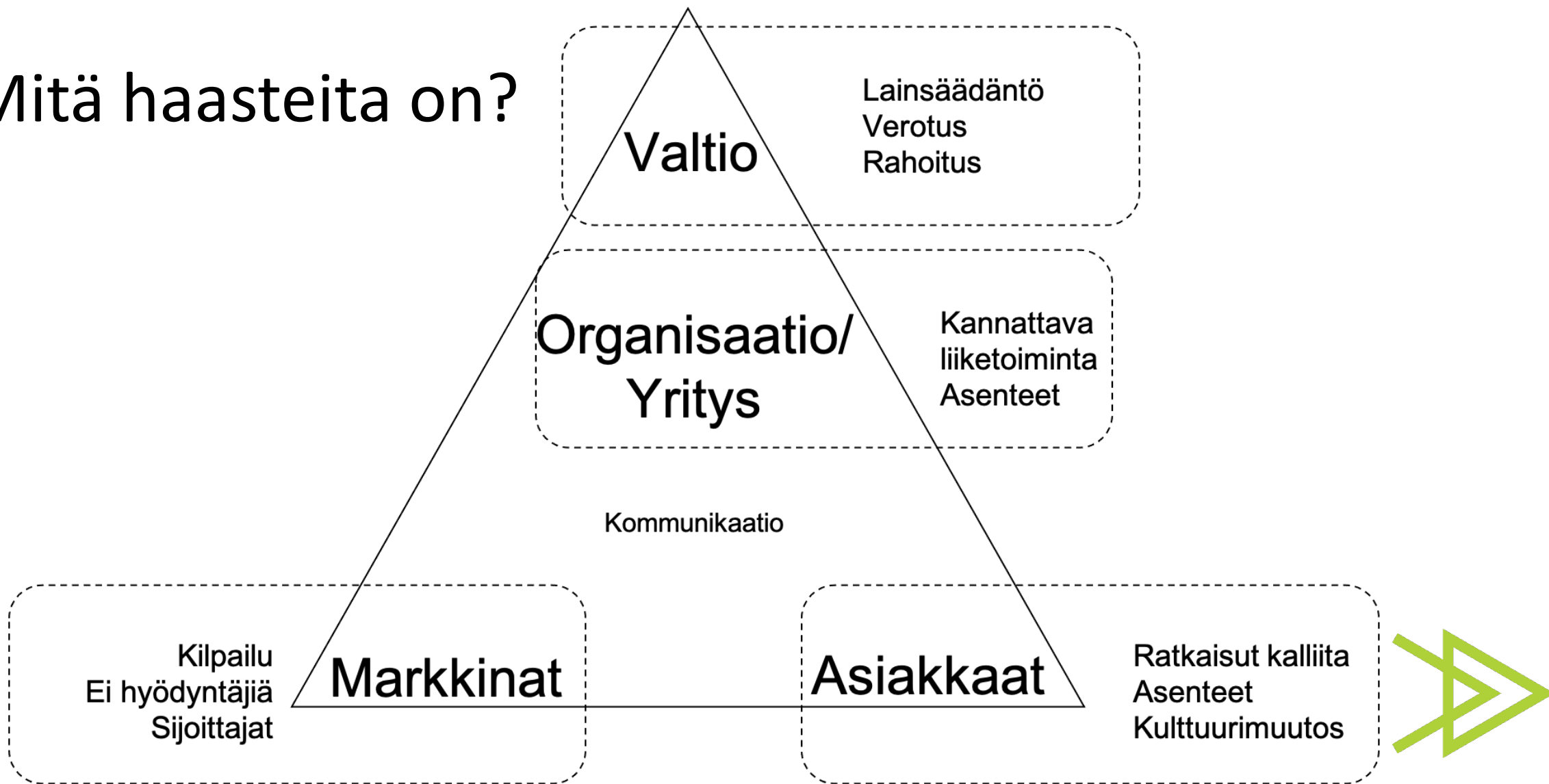
Pakko

Kulttuuri

Perinne

Asiakkaiden tarve

Mitä haasteita on?

Mitä strategista polkua yrityksesi seuraa?

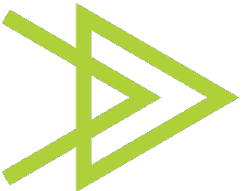
”Natiivi”

”Uudistuja”

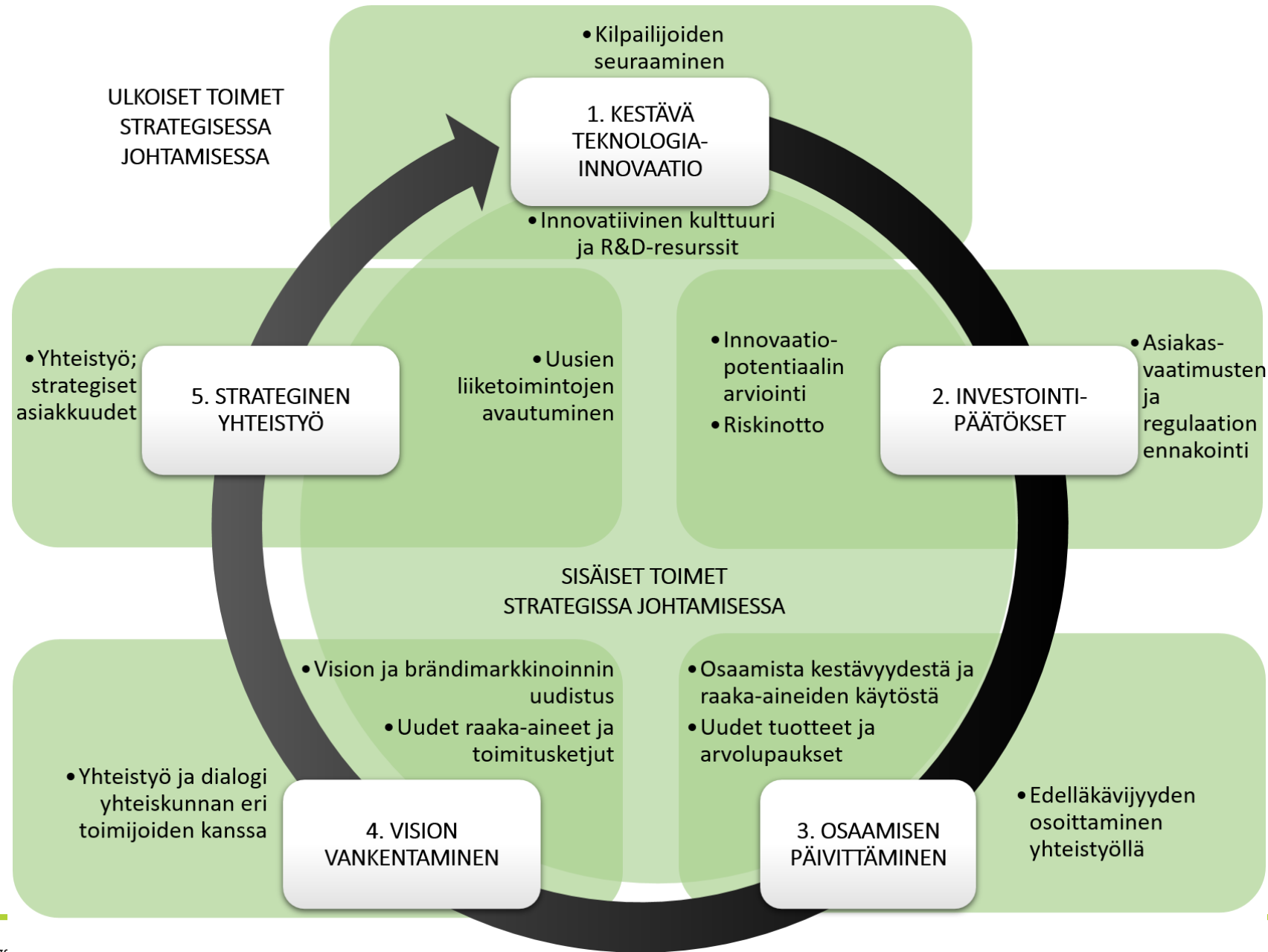
”Piileskelijä”

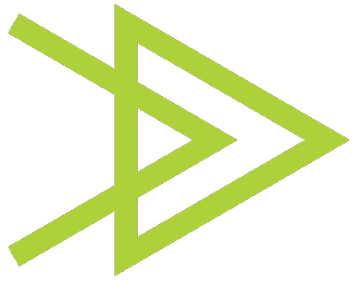
Miten tuot kiertotalouden osaksi strategiaasi?

– Uudistuvan teknologiayrityksen polku

→ Kiertotaloudesta syntyy uusia liiketoiminta-alueita

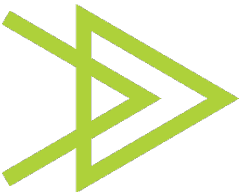

Kaipainen, J., Aarikka-Stenroos, L., Ranta, V., 2020. Strategic Renewal for Sustainability – Developing A Five-stage Process Model for Technology Firms, in: ISPIM Conference Proceedings.

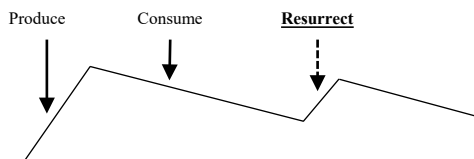
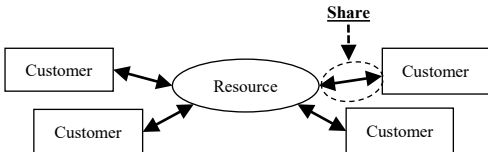
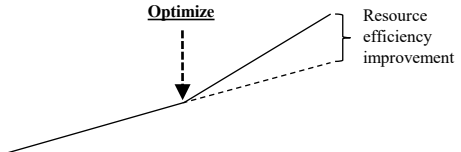
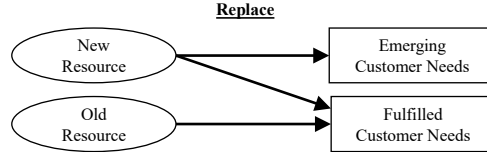

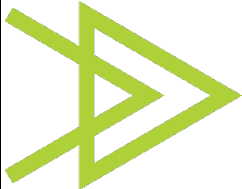
Strategiasta liiketoiminnaksi: Liiketoimintamallit ja asiakasarvo

Kiertotalouden liiketoimintamallit voidaan jaotella arkkityyppeihin

Millaista arvoa liiketoimintamallit tuottavat? Neljä tyypillistä arvonluontilogiikkaa:

Palauttaminen Arvolupaus: Edullisia, toiminnallisesti samanvertaisia tuotteita/materiaaleja. Ympäristöystävällisyys. Avainkyvykkyudet: Kustannustehokas kierrosta keräys, prosessointi, ja kiertoön palautus.	Jakaminen Arvolupaus: Käyttöperusteinen hinnoittelu, edullisuus, helppokäyttöisyys. Avainkyvykkyudet: Kyky yhdistää jaettavien resurssien kysyntä ja tarjonta esimerkiksi digitaalisten ratkaisujen avulla. Resurssin tuominen helposti asiakkaan saataville tarvittaessa.	Optimointi Arvolupaus: Kustannussäästöt, prosessien optimointi ja toimintavarmuuden parantaminen. Avainkyvykkyudet: Läheiset asiakassuhteet, ymmärrys asiakkaan toiminnasta.	Korvaaminen Arvolupaus: Tuotteita, joiden ominaisuudet ovat perinteisiä tuotteita parempia esim. ympäristöystävällisyyden, terveellisyyden, tai toiminnallisuuden kannalta. Avainkyvykkyudet: Ymmärrys asiakkaan tarpeista ja kontekstista – korvaamisen esteiden tunnistaminen ja poistaminen.
---	--	---	--

Ranta, V., Keränen, J., & Aarikka-Stenroos, L. (2020). How B2B suppliers articulate customer value propositions in the circular economy: Four innovation-driven value creation logics. *Industrial Marketing Management*, 87, 291-305.

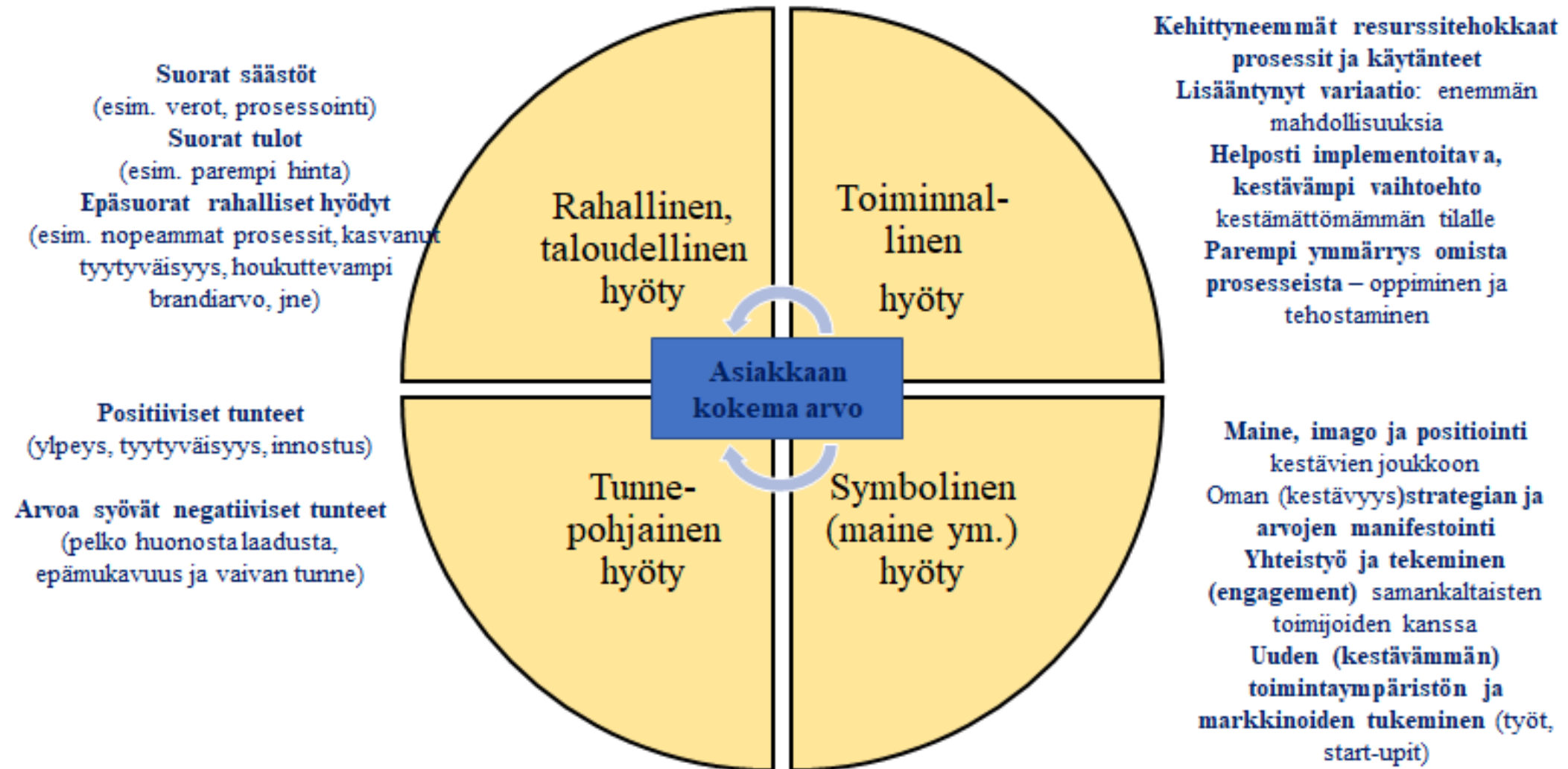
Mitä asiakas saa kiertotaloudesta – asiakasarvo ja -hyöty kriittinen tekijä

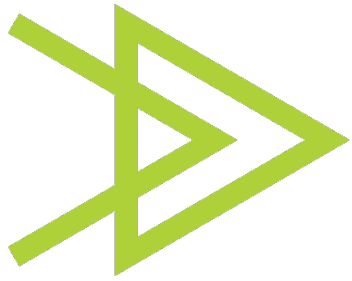
- Asiakasnäkökulma unohtuu usein kiertotalousliiketoiminnasta:
 - on lähdetty miettimään ”technology push”-henkisesti, miten kestävyyttä voidaan parantaa tai mitä jakeesta voidaan tehdä
 - Ei lähdetä ajoissa kartoittamaan, mitä asiakas tarvitsee arkiprosesseihinsa ja miten yritys voisi edistää niiden kestävyyttä omalla ratkaisullaan.
- Haaste: Ei unohdeta asiakasta, kun kehitetään kiertotalousliiketoimintaa.
- Kun ymmärretään
 - asiakkaan prosesseja
 - asiakkaan hyötyjä

voidaan varmemmin rakentaa toimivaa, taloudellisesti kantavaa kiertotalousliiketoimintaa ja rakentaa liiketoimintamallit myös asiakashyöty huomioiden, mikä edistää ko. ratkaisun käyttöönottoa

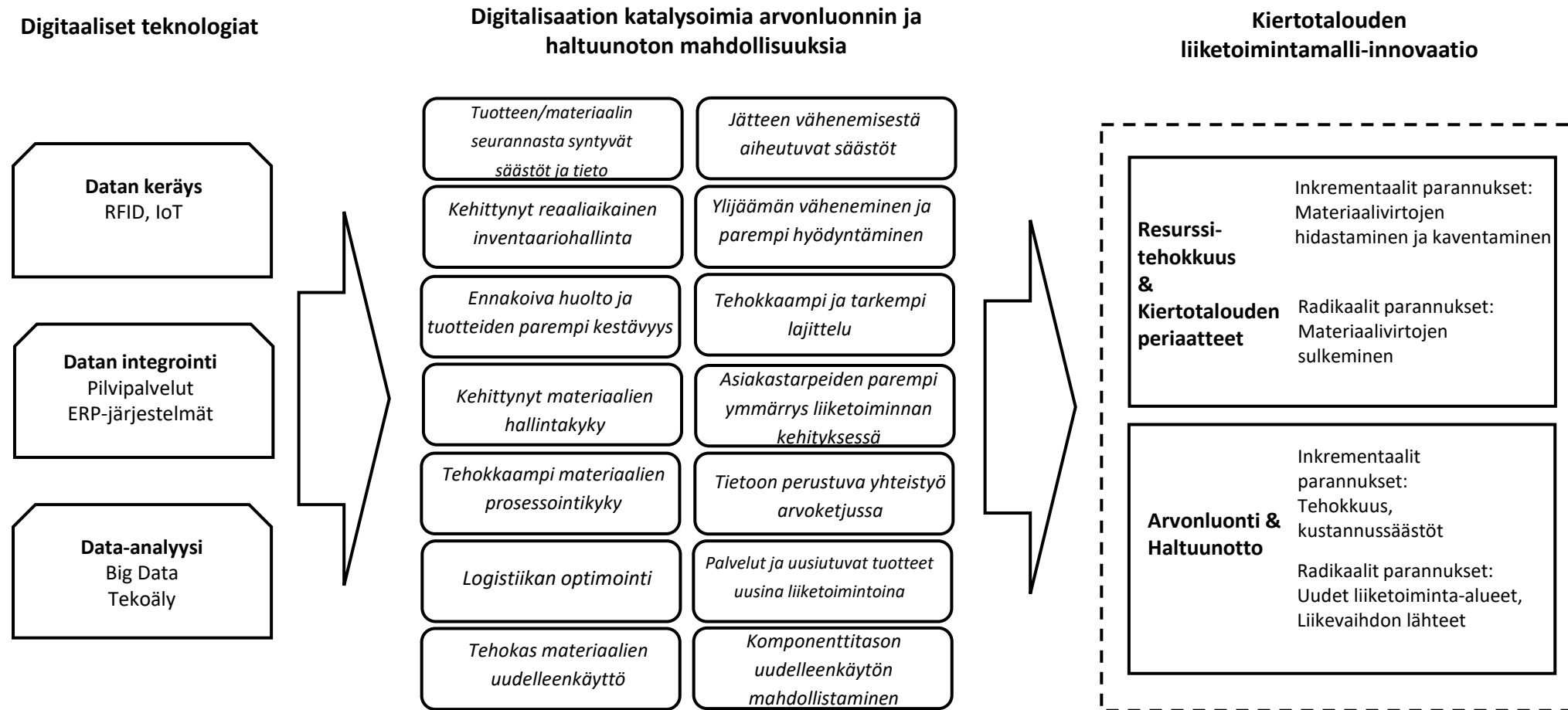
Mitä asiakas hyötyy - Tunnistettuja asiakashyötyjä

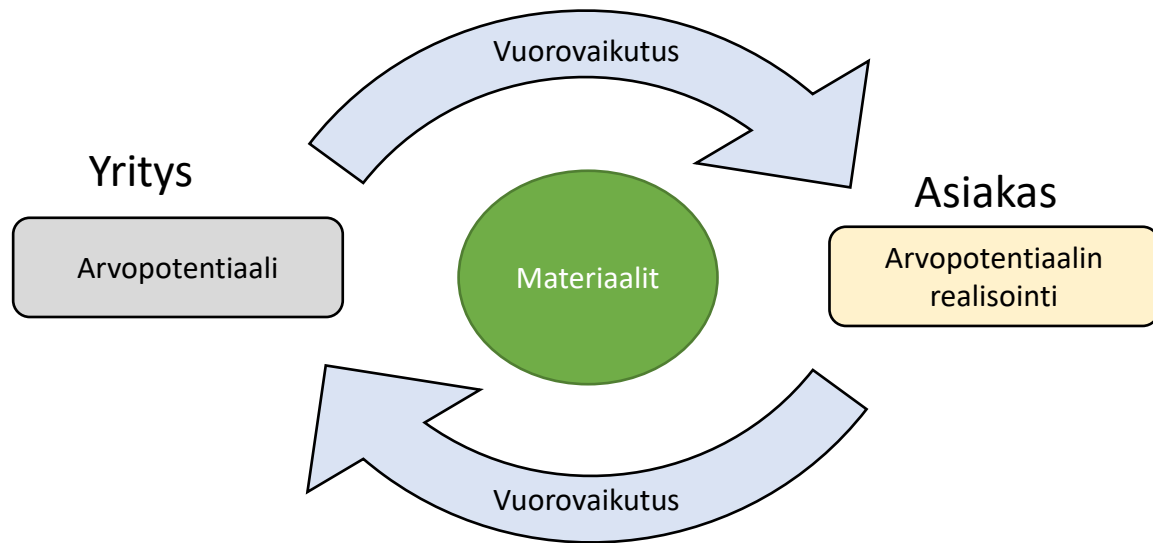
Digitalisaation hyödyntäminen kiertotalousliiketoiminnassa

Digitaaliset teknologiat katalysoivat kiertotalouden mukaisia liiketoimintamalli-innovaatioita

Ranta, V., Aarikka-Stenroos, L., & Väisänen, J. M. (2021). Digital technologies catalyzing business model innovation for circular economy—Multiple case study. Resources, Conservation and Recycling, 164, 105155.

Digitaaliset teknologiat ja asiakasarvo

Digitaaliset teknologiat

Rajapinta

(esim. mobiilisovellukset)

Pääsy arvopotentialiin

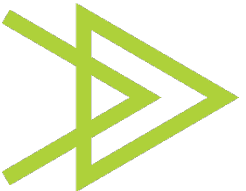
(esim. pilviteknologiat)

Asiakasymmärrys

(esim. IoT ratkaisut sekä myynnin ja tuotekehityksen data-analytiikka)

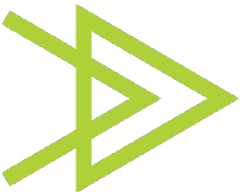
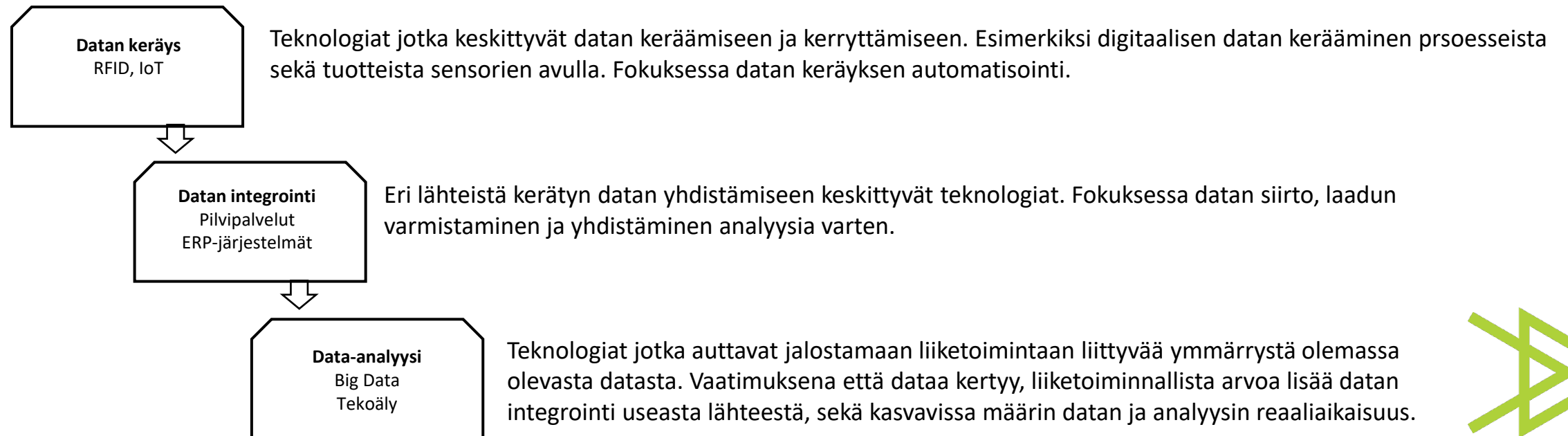
Tehokkuus

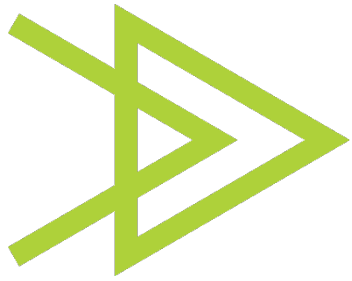
(esim. automatisointi ja prosessien kehittäminen)

Yksittäiset digitaaliset teknologiat muodostavat digitaalisen arkkitehtuurin.

- Korkeammalla tasolla olevat digitaaliset kyvykkyydet mahdollistavat radikaalimpien kiertotalouden liiketoimintamalli-innovaatioiden kehittämisen.
- Soveltuvan datan saatavuus keräys- ja integrointiteknologioilla varmistettava ennen kuin analyysiteknologioilta voidaan odottaa merkittäviä tuloksia.

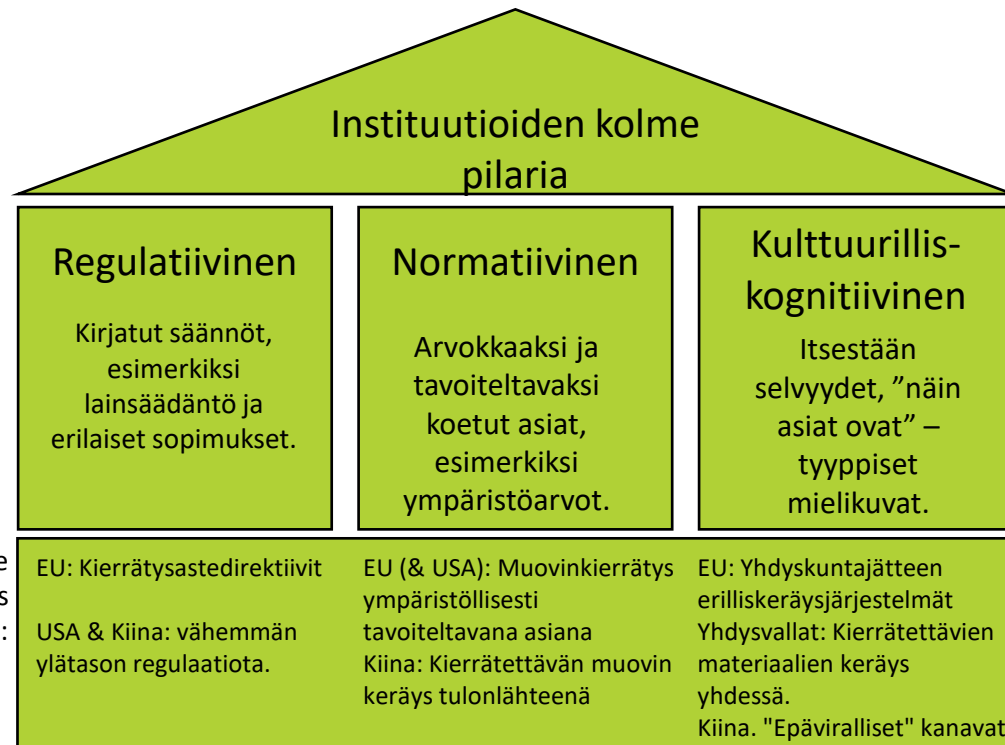

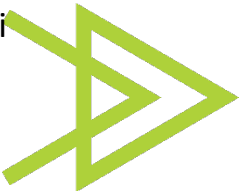
Yhteiskunta ja toimintaympäristö - Miten ne tukevat yritysten kiertotalousliiketoimintaa

Instituutiot määrittelevät ratkaisujen arvonluontikykyä eri markkinoilla

- Instituutiot ovat pysyviksi muodostuneita sosiaalisia rakenteita, jotka määrittelevät sosiaalista toimintaa (mukaan lukien liiketoimintaa) siihen liittyvien odotusten ja merkitysten kautta.

- Erityyppinen regulatiivinen ohjaus eri markkinoilla:
 - **EU:** Jäsenvaltiot toteuttavat regulaatiota direktiivien ohjaamana
 - **Kiina:** Vahva regulaatio valtion tasolta, haasteena seuranta
 - **Yhdysvallat:** Heikko regulaatio valtion tasolta, osa-valtiot edelläkävijöinä
- Regulatiivisten instituutioiden muutos ja huomioon ottaminen ei yksinään riitä, sillä markkinat eroavat kaikkien instituutioiden pilarien osalta.

Mitä tiedämme kiertotalouden rahoituksesta – muutamia nostoja

Vastuulliset sijoittajat ja pankit eivät vielä ole löytäneet yrityksiä eivätkä osaa aina arvottaa/arvioida niiden potentiaalia

- Rahoittajat arvostavat historiallista dataa enemmän kuin yrittäjien tekemiä ennusteita -> vastaavan onnistuneen liiketoimintamallin / liikeidean esitleminen (esim. toiselta markkinalta) tuo uskottavuutta konseptille
- Lobbaamisen ja "opettamisen" merkitys

Liiketoimintamallit muuttuvat uusien liiketoimintamallien kannattavuuden ja kassavirran hallinnan kehittämiseen huomio

- Pelkkä hieno teknologia tai ympäristövaikutus ei riitä kiinnostamaan rahoittajaa
- Etenkin tuote-palveluna-liiketoimintamallien vaikutus taseeseen, kassavirtojen hallintaan ja käyttöpääoman määrään on suuri

Yhteiset tutkimusprojektit & yhteishankkeet helpottavat rahoituksen saamista

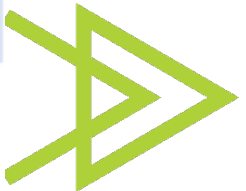
Yhteisprojekteihin osallistuminen edesauttaa rahoituksen saamista

Toimiminen konsortiona kasvattaa hankkeen uskottavuutta

Verotus ei vielä täysin tue

- Verotus tulisi saada suosimaan kierrätysmateriaalien käyttöä ja tukemaan työtä (esim. resurssien kiertoon liittyvää työtä) ensiö-materiaalien käytön sijasta
- Myös muiden palveluiden, korjaamisen ja huollon verotukseen kaivataan muutosta
- Lobbaaminen ja vaikutustyö

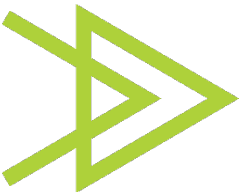
Luodaan yhdessä lisää tietoa kiertotalousliiketoiminnasta

- Yhteistyössä rakennetaan ymmärrystä siitä, miten kiertotalous saadaan valjastettua yritysten hyödyksi:

→ *Minkälaisia polkuja pitkin yritykset ovat kulkeneet kohti kestävyyttä/kiertotaloutta?*

→ Tutkijat rakentavat yrityksen kiertotalousaikajanan, joka näyttää prosessin kulun ja joka auttaa yritystä tulevien peliliikkeiden tekemisessä

- Kiinnostaa?
→ Chatboxiin huikkaus/ jenni.kaipainen@tuni.fi

Kiitos!
Kehitetään tietoa viisaasta
kiertotalousliiketoiminnasta ja toteutetaan sitä!

cicat2025.fi